

Oproti jiným (i evropským) zemím je nabídka v České republice poněkud omezená, ale dodávaná léčiva splňují požadavek na vysokou standardizaci složení terapeutického alergenu a plnou reprodukcibilitu výrobních šarží, která je podmínkou pro žádoucí efekt tohoto typu terapie (4).

Závěr

Specifická alergenová imunoterapie inhalačních alergií je v České republice dobře dostupná léčebná metoda s kauzálním a chorobu modifikujícím efektem a EBM důkazy. Její správné využití v souladu s doporučeními ČSAKI a EAACI přispívá k dlouhodobému zlepšení zdravotního stavu a kvality života pacientů s respiračními alergiemi. Současně představuje unikátní možnost, jak potlačit přirozený průběh alergického onemocnění a zabránit jeho progresi nebo v příznivých případech dosáhnout i jeho plné remise. Implementace AIT do klinické praxe, podpořená správnou indikací a individualizovaným výběrem vhodné terapeutické formy a monitorováním efektu, přispívá k významnému snížení přímých i nepřímých nákladů na zdravotní péči a představuje zásadní celospolečenský benefit. Vzhledem k tomu, že jsou indikace, preskripce a vedení AIT vyhrazeny specialistům v oboru alergologie a klinické imunologie, je

Tab. 1. Srovnání aplikačních forem AIT

SCIT – výhody:
1. průběžná monitorace pacienta při aplikacích
2. není potřeba edukovat pacienta a spoléhat se na něj v principech samotné aplikace
3. adekvátní úprava dávky dle data návštěvy, stavu pacienta a dalších okolností
4. pro některé pacienty v udržovací fázi „méně zatěžující“ (7–12 aplikací ročně)
5. oproti SLIT menší frekvence lokálních nežádoucích účinků
SLIT kapková – výhody:
1. neintervenční (neinjekční) aplikace
2. pro většinu pacientů „méně zatěžující“ z hlediska času a vynaloženého úsilí
3. velmi nízké riziko systémových nežádoucích účinků a anafylaxe
4. možnost postupného zvyšování dávky při event. intoleranci (oproti tabletám)
5. není vázáno na místo ordinace, možná aplikace i mimo ČR
SLIT tabletová – výhody (viz SLIT kapková + navíc):
1. usnadňuje aplikaci, předpoklad lepší compliance oproti kapkám
2. stabilní léková forma (nejsou zvláštní podmínky skladování)

vaným výběrem vhodné terapeutické formy a monitorováním efektu, přispívá k významnému snížení přímých i nepřímých nákladů na zdravotní péči a představuje zásadní celospolečenský benefit. Vzhledem k tomu, že jsou indikace, preskripce a vedení AIT vyhrazeny specialistům v oboru alergologie a klinické imunologie, je

pro včasnou identifikaci vhodných kandidátů léčby klíčová úzká mezioborová spolupráce. Nezastupitelnou roli zde hrají zejména praktičtí lékaři a specialisté v oboru ORL a TRN, jejichž součinnost je nezbytná pro včasný záchyt pacientů a jejich odeslání k této léčbě dříve, než dojde k rozvoji ireverzibilních změn.

Tab. 2. Přehled terapeutických alergenů (vč. hmyzích) dostupných v ČR (k 31. 1. 2026) (5)

Výrobce	Název (další označení)	SPC – posl. revize	Obsah – terapeutický alergen	Aplikace a režim podávání (hrazený ZP)
Allergy Therapeutics	Pollinex Tree*	2021-03-25	Pyl: stromy (břízovité, směs líska, olše, bříza)	SCIT předsezónní
	Pollinex Rye*	2022-07-07	Pyl: traviny (směs 12 druhů travin a žita)	SCIT předsezónní
ALK-Abelló	Alutard SQ bříza (SQ108)	2024-11-29	Pyl: bříza	SCIT celoroční
	Alutard SQ bojínek (SQ225)**	2025-01-15	Pyl: traviny (bojínek)	SCIT celoroční
	Alutard SQ roztoči (SQ510)**	2024-08-26	Roztoči: směs druhů <i>Dermatophagoides pteronyssinus</i> a <i>Dermatophagoides farinae</i>	SCIT celoroční
	Alutard SQ pes (SQ553)**	2024-08-26	Zvířata: pes	SCIT celoroční
	Alutard SQ kočka (SQ555)**	2024-08-26	Zvířata: kočka	SCIT celoroční
	Alutard SQ hmyzí alergen – včela (SQ801)	2021-04-16	Jed hmyzu: včela	SCIT celoroční
	Alutard SQ hmyzí alergen – vosy (SQ802)	2021-04-16	Jed hmyzu: vosy	SCIT celoroční
	Itulazax (12 SQ-Bet)	2025-12-04	Pyl: bříza	SLIT tbl. předsezónní-sezónní
	Grazax (75000 SQ-T)	2024-12-19	Pyl: traviny (bojínek)	SLIT tbl. předsezónní-sezónní
	Ragwizax (12 SQ-Amb)***	2025-12-04	Pyl: ambrosie	SLIT tbl. předsezónní-sezónní
Stallergenes Greer	Acarizax (12 SQ-HDM)	2024-12-12	Roztoči: směs druhů <i>Dermatophagoides pteronyssinus</i> a <i>Dermatophagoides farinae</i>	SLIT tbl. celoroční
	Staloral (10, 100 IR/ml, ref. 507)	2025-03-25	Zvířata: kočka	SLIT gtt. celoroční
	Staloral (10, 100 IC/ml, ref. 400)	2025-03-25	Plísně: <i>Alternaria</i>	SLIT gtt. předsezónní-sezónní
	Staloral 300 (10, 300 IR/ml, ref. 350)	2024-07-23	Roztoči: směs druhů <i>Dermatophagoides pteronyssinus</i> a <i>Dermatophagoides farinae</i>	SLIT gtt. celoroční
	Staloral 300 (10, 300 IR/ml, ref. 752)	2024-07-23	Pyl: 3 stromy (břízovité, směs líska, olše, bříza)	SLIT gtt. předsezónní-sezónní
	Staloral 300 (10, 300 IR/ml, ref. 615)	2024-07-23	Pyl: bříza	SLIT gtt. předsezónní-sezónní
	Staloral 300 (10, 300 IR/ml, ref. 688)	2024-07-23	Pyl: 5 trav (směs 5 druhů trav)	SLIT gtt. předsezónní-sezónní
	Staloral 300 (10, 300 IR/ml, ref. 605)	2024-07-23	Pyl: pelyněk	SLIT gtt. předsezónní-sezónní
	Staloral 300 (10, 300 IR/ml, ref. 604)	2024-07-23	Pyl: ambrosie	SLIT gtt. předsezónní-sezónní
	Actair (100, 300 IR)	2023-01-12	Roztoči: směs druhů <i>Dermatophagoides pteronyssinus</i> a <i>Dermatophagoides farinae</i>	SLIT tbl. celoroční
Oralair (100, 300 IR)	2024-03-22	Pyl: 5 trav (směs 5 druhů trav)	SLIT gtt. předsezónní-sezónní	

Pozn.: SCIT = subkutánní (injekční) AIT, SLIT = sublinguální (kapková nebo tabletová) AIT

*nejde o nativní extraktový alergen, ale o tzv. alergoid, kdy pylová směs je chemicky modifikována glutaraldehydem

**aktuálně jsou dodávány pro ČR v úhradě ZP pouze udržovací dávky (nelze zahájit léčbu)

***t. č. nemá stanovenou úhradu ze ZP